

**Informācija par sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanā pārskaitītajām
valsts budžeta dotācijām un indikatīvajiem rādītājiem
2015.gada 1.pusgadā ¹**

1. VALSTS BUDŽETA DOTĀCIJAS

VSIA „Autotransporta direkcija” no valsts budžeta programmas 31.00.00 „Sabiedriskais transports” 2015.gada 1.pusgadā aprēķināja un Satiksmes ministrija pārskaitīja **42 438 135 EUR**, tajā skaitā:

- apakšprogrammā 31.06.00 „Dotācija zaudējumu segšanai sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzējiem” - **16 956 104 EUR**;
- apakšprogrammā 31.07.00 „Dotācija ar braukšanas maksas atvieglojumiem saistīto zaudējumu segšanai sabiedriskā transporta pakalpojumu sniedzējiem” - **7 833 243 EUR** - zaudējumu kompensēšanai par valsts noteiktajiem braukšanas maksas atvieglojumiem sabiedriskajā transportā;
- apakšprogrammā 31.04.00 „Maksa par dzelzceļa infrastruktūras lietošanu” - **17 648 788 EUR**.

Tabula Nr. 1

**No valsts budžeta pārskaitītās dotācijas par sabiedriskā transporta pakalpojumu
sniegšanu reģionālos nozīmes maršrutos 2015.gada 1.pusgadā (EUR)**

Uzņēmuma nosaukums	Lotes	Dotācijas zaudējumu kompensēšanai	Dotācijas par braukšanas maksas atvieglojumiem
AS "CATA"	ZA, RPR, VPR	1 691 632	473 306
AS "Liepājas autobusu parks"	DR, C1A, C1B, C1C, KPR	844 069	338 154
AS "Nordeka"	A;C2;DA;DR; C1A; C1B; C1C	1 980 168	684 754
AS "Pasažieru vilciens"*		20 096 737	1 061 727
AS "Rēzeknes autobusu parks"	LPR	327 296	24 990
AS "Rīgas Taksometru parks"	RPR; C1A	670 837	186 965
AS "Talsu autotransports"	ZR, KPR	612 459	145 920
IK "Alfrīds Greiškāns"	LPR	13 524	953
IK "Jānis Vaišļa" un IK "Aivars Ružs"	LPR	14 368	2 294
IK "Juris Springa"	LPR	20 214	4 019
KS "Toms"	ZPR	15 391	2 562
LPKS "Astašova"	LPR	3 368	43
PSIA "Ventspils reiss"	ZR	236 188	109 671
SIA "AIPS"	ZPR; D; C1C	405 497	40 129
SIA "Aiva auto"	ZPR	31 086	2 234
SIA "Aizkraukles ATU"	ZPR; C1B	239 709	25 527
SIA "Aknīstes pakalpojumi"	ZPR	6 011	142
SIA "Auto un būve"	KPR	14 115	1 646
SIA "Balvu autotransports"	LPR	210 633	24 335
SIA "Ceļavējš - ATP"	VPR	28 343	4 893
SIA "Daugavpils autobusu parks"	DA, LPR	781 694	224 906

¹ Informācija apkopota par sabiedrisko transportu, kas saņem valsts vai pašvaldības finansējumu

SIA "Dautrans"	LPR	8 591	5 855
SIA "Dekom"	LPR	98 500	9 408
SIA "Dobeles autobusu parks"	D, ZPR	343 418	90 181
SIA "Ekspress - Ādaži"	RPR	161 252	49 061
SIA "Galss Buss"	RPR	128 230	67 284
SIA "Gulbenes - Alūksnes bānītis"		30 000	3 075
SIA "Jelgavas autobusu parks"	D	260 151	96 286
SIA "Jēkabpils autobusu parks"	DA, LPR, ZPR	636 864	158 788
SIA "Ludzas autotransporta uzņēmums"	LPR	177 104	19 422
SIA "Madonas ceļu būves SIA"	VPR	414 948	44 924
SIA "Migar"	ZPR	214 323	32 850
SIA "Miks Bus"	LPR	4 895	9 649
SIA "Norma A"	A	837 336	208 088
SIA "Ogres autobuss"	RPR; C1B	176 386	39 037
SIA "Pato - 1"	ZPR	9 567	5 433
SIA "Robežnieki AP"	LPR	8 874	1 366
SIA "Rubenītis"	ZPR	5 107	343
SIA "Sabiedriskais autobuss"	DR, C1C, KPR; VPR	769 532	162 786
SIA "Spungēni - Daugavieši"	ZPR	10 126	610
SIA "Tukuma auto"	RPR; C1C	237 765	45 522
SIA "Viesītes transports"	ZPR	4 596	436
SIA "VTU Valmiera"	ZA, VPR	891 622	298 551
SIA "Gulbenes autobuss"	VPR; A	224 642	15 902
ZS "Gravas - 1"	LPR	2 364	1 152
Kopā		33 899 532	4 725 179

* t.sk. Dotācija par dzelzceļa infrastruktūras lietošanu

Tabula Nr. 2

No valsts budžeta pārskaitītās dotācijas par sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanu republikas pilsētas maršrutos 2015.gada 1.pusgadā (EUR)

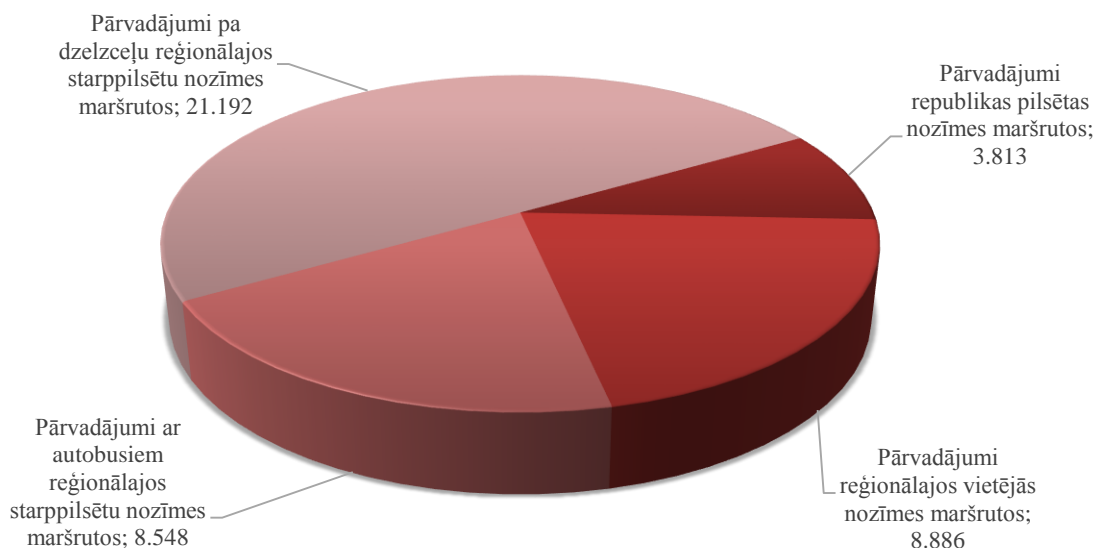
Republikas pilsētas dome	Dotācija	Dotācijas par invalīdu pārvadāšanu
Daugavpils pilsētas dome	0	221 643
Jelgavas pilsētas pašvaldība	18 290	179 003
Jēkabpils pilsētas pašvaldība	1 612	46 417
Jūrmalas pilsētas dome	0	54 424
Liepājas pilsētas dome	64 226	196 388
Rīgas pilsētas dome	516 737	2 165 475
Rēzeknes pilsētas dome	53 892	80 765
Valmieras pilsētas pašvaldība	8 284	42 159
Ventspils pilsētas dome	42 319	121 790
Kopā pilsētas	705 360	3 108 064

2015.gada 2.ceturksnī izmaksāts par 4.09% mazāk dotāciju (20 776 575 EUR), nekā 2015.gada 1.ceturksnī (21 661 560 EUR), jo atbilstoši finansēšanas plānā paredzētajam

finansējumam un Sabiedriskā transporta padomes lēmumiem 2015.gada 2.ceturksnī tika uzkrātas finanšu rezerves, lai varētu veikt norēķinus ar atsevišķiem pārvadātājiem un republikas pilsētu domēm par 2014.gadā nesegtajiem zaudējumiem.

Attēls Nr.1

Izmaksātās valsts budžeta dotācijas pa pārvadājumu veidiem 2015.gada 1.pusgadā milj.EUR

2. APRĒĶINĀTIE ZAUDĒJUMI

Pamatojoties uz normatīvajos aktos noteiktajos pārskatos iesniegto informāciju, reģionālā nozīmes maršrutu tīklā un republikas pilsētu pārvadājumos sabiedriskā transporta pakalpojumu nodrošināšanā par 2015.gada 1.pusgadu ir aprēķināti zaudējumi, t.sk., valsts garantētā peļņa 45.24 milj. EUR, kas ir par 2.3% vairāk nekā 2014.gada 1.pusgadā (skatīt Tabulu Nr.3).

Pamatā aprēķināto no valsts budžeta kompensējamo zaudējumu pieaugums saistīts ar republikas pilsētu pārvadājumos aprēķināto zaudējumu apmēru, jo sakarā ar Rīgas pilsētā no 2015.gada 1.februāra palielināto braukšanas maksu vismaz par 1 milj. EUR ir palielinājusies kompensācija par pārvadātājiem invalīdiem.

Saskaņā ar pārvadātāju iesniegtajiem pārskatiem par sabiedriskā transporta pakalpojumu peļņu vai zaudējumiem par 2015.gada 6 mēnešiem (janvāris – jūnijs) reģionālajos pārvadājumos ar autobusiem zaudējumi (t.sk. normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā aprēķinātā peļņa) sastāda 18.78 milj. EUR. Pārskaitītās dotācijas ir segušas 92.8% no kopējiem zaudējumiem, tai skaitā peļņa. Savukārt dzelzceļa pārvadājumos 2015.gada 1.pusgadā izmaksātās dotācijas ir segušas 97.7% no kopējiem zaudējumiem, t. sk. peļņa.

No 2015.gada 1.janvāra valsts budžeta programmā 31.00.00 *Sabiedriskais transports* ir apstiprināta jauna apakšprogramma 31.04.00. *Maksa par dzelzceļa infrastruktūras lietošanu*. 2015.gadam minētajā apakšprogrammā ir paredzēti 23.87 milj. EUR, kuri izmaksājami AS “Pasažieru vilciens” par publiskās dzelzceļa infrastruktūras izmantošanu atbilstoši valsts pasūtījuma līguma ietvaram. Ievērojot to, ka kopējie izdevumi, kas AS „Pasažieru vilciens” ir aprēķināti par dzelzceļa infrastruktūras lietošanu 2015.gadā, sastāda 35.5 milj. EUR, tad atbilstoši valsts budžetā piešķirtajam finansējumam kopējā finanšu nepietiekamība ir aprēķināta 11.63 milj. EUR apmērā.

Saskaņā ar saņemtajiem pārskatiem par 2015.gada 1.pusgadu pilsētu nozīmes pārvadājumos republikas pilsētas zaudējumi maršrutos, kuriem vairāk nekā 30% no kopējā maršruta garuma ir ārpus pilsētas administratīvās teritorijas (t.sk. normatīvajos aktos noteiktajā

kārtībā aprēķinātā peļņa), sastāda 525.8 tūkst. EUR. Pārskaitītās dotācijas ir segušas aprēķinātos zaudējumus (t.sk. peļņa) pilnā apmērā, kā rezultātā par 2015.gada 1.pusgadu ir izveidojusies valsts budžeta dotāciju pārākums 179.6 tūkst. EUR apmērā. Salīdzinot ar 2014.gada 1.pusgadu, zaudējumu maršrutos, kuri iziet ārpus pilsētas administratīvās teritorijas vairāk nekā 30%, samazinājums par 37.3% ir pamatojams arī ar Rīgas pilsētas braukšanas maksas izmaiņām, kas būtiski ir ietekmējušas kopējos ieņēmumus. Attiecībā uz zaudējumiem, kas radušies pilsētas nozīmes maršrutos par invalīdu pārvadāšanu, 2015.gada 6 mēnešos kopējais apmērs aprēķināts 4.25 milj. EUR apmērā un avansā izmaksātā dotācija par braukšanas maksas atvieglojumiem par 2015.gada 1.pusgadu ir segusi 73% no aprēķinātajiem zaudējumiem.

Nemot vērā to, ka Rīgas un Liepājas pilsētas pašvaldība ir palielinājušas braukšanas maksu pilsētas administratīvajā teritorijā, tad plānots, ka gada ietvarā republikas pilsētas pārvadājumos par personu ar invaliditāti pārvadāšanu veidosies valsts budžeta līdzekļu nepietiekamība 2.1 milj. EUR apmērā.

Tabula Nr.3

Sabiedriskā transporta nozari raksturojošie rādītāji par 2015.gada 1.pusgadu

Pārvadājumu veids	Ieņēmumi (EUR)	Izdevumi (EUR)	No valsts budžeta kompensējami zaudējumi kopā ar valsts garantēto peļņu (EUR) (zaudējumi par braukšanas maksas atvieglojumiem)*	Nobraukums (t.sk., km un vilcienkm)	Pārvadātie pasažieri, t.sk., bez maksas pārvadātie pasažieri	Pasažierkilometri t.sk., bez maksas pārvadātajiem pasažieriem
Pārvadājumi republikas pilsētas nozīmes maršrutos	30 916 809	83 175 834	4 775 620	27 659 347	96 242 674	x
Pārvadājumi reģionālajos vietējās nozīmes maršrutos	7 010 749	16 220 728	9 532 352	18 297 275	10 224 016	169 660 321
Pārvadājumi ar autobusiem reģionālajos starppilsētu nozīmes maršrutos	11 506 845	20 319 453	9 248 738	20 715 518	5 586 724	366 526 169
Pārvadājumi pa dzelzceļu reģionālajos starppilsētu nozīmes maršrutos	9 301 192	30 674 184	21 679 393	2 711 694	8 077 501	260 752 328
Pavisam kopā sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanā	58 735 595	150 390 199	45 236 104	69 383 834	120 130 915	796 938 818

* Aprēķinātajos zaudējumos nav ietverta izdevumu korekcija saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr.341 1.pielikuma metodiku „Maksimālo kompensējamo izmaksu noteikšanas kārtība”, kā arī nav ņemtas vērā līgumcenas, par kādām pārvadātāji un pasūtītāji noslēguši vienošanos par sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanu atsevišķos pārvadājumos.

**2015.gada 1.pusgada rādītāju salīdzinājums ar 2014.gada 1.pusgada rādītājiem
(%-lās izmaiņas)**

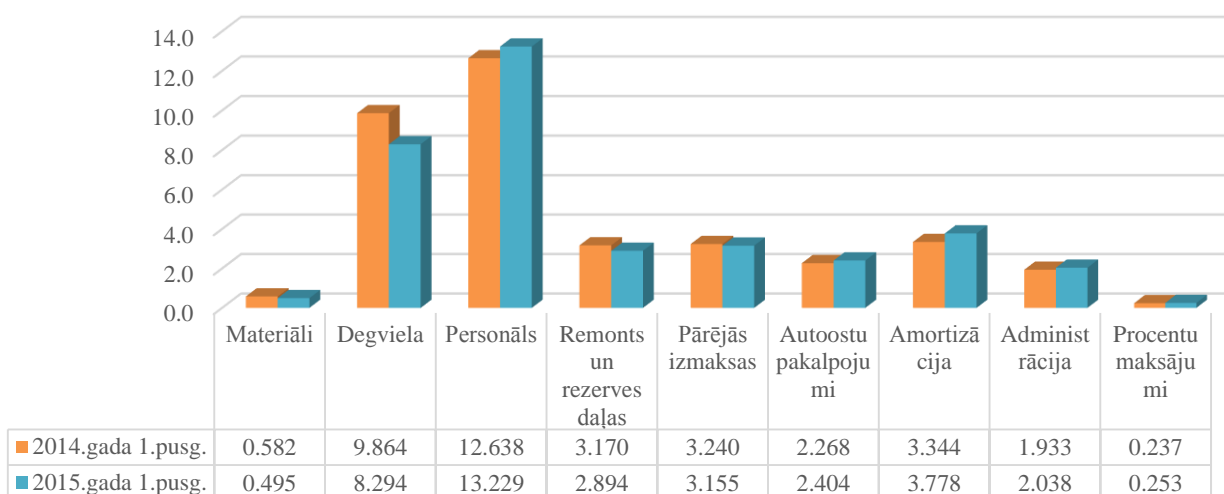
Pārvadājumu veids	Kopējie ieņēmumi (%)	Izdevumi (%)	Faktiskie zaudējumi (%)	Nobraukums (%)	Pasažieri par maksu
Republikas pilsētas nozīmes maršruti	17.86%	2.58%	-4.72%	-2.81%	-19.7%
Reģionālie vietējās nozīmes maršruti	-4.75%	-2.52%	-0.75%	0.32%	-4.8%
Reģionālie starppilsētu nozīmes maršruti (autobusi)	-3.46%	-1.53%	1.10%	0.31%	-1.7%
Reģionālie starppilsētu nozīmes maršruti (dzelzceļš)	-2.28%	-2.42%	-2.48%	0.63%	-12.9%

3. IEŅĒMUMI, IZDEVUMI

2015.gada 1.pusgadā, salīdzinot ar analogu periodu 2014.gadā, faktiskie zaudējumi ir samazinājušies vidēji par 3.28% (skatīt Tabulu Nr.4). Samazinājuma pamatā ir izdevumu samazinājums (reģionālajos pārvadājumos vidēji par 2.18%), neskatoties uz to, ka ieņēmumi arī turpina samazināties (reģionālajos pārvadājumos vidēji 3.4%). Lai arī 2015.gada 2.ceturksnī, salīdzinot ar 2015.gada 1.ceturksni, ir vērojams ieņēmumu pieaugums reģionālos pārvadājumos par 10.68% un pilsētas pārvadājumos par 6.6%, tomēr, samazinoties pasažieru skaitam, kopējo ieņēmumu samazinājuma tendence saglabājas. Izņēmums ir republikas pilsētas pārvadājumi, kur jau, kā iepriekš minēts, Rīgas pilsētas braukšanas maksas paaugstinājuma dēļ ir par 26.14% pieauguši ieņēmumi, lai gan par samaksu pārvadāto pasažieru skaits sarucis par 25.46%.

Attēls Nr.2

Izmaksu sadalījums reģionālajos starppilsētu (ar autobusiem) un vietējās nozīmes pārvadājumos (milj. EUR)

Kopējie izdevumi reģionālos pārvadājumos ar autobusiem 2015.gada 1.pusgadā salīdzinājumā ar 2014.gada 1.pusgadu ir samazinājušies par 1.97%. Degvielas izmaksas vidēji samazinās par 15.92%, remonta un rezerves daļu izmaksas samazinās par 8.68%, savukārt pieaugums ir vērojams personāla izmaksās par 4.67%, amortizācijas atskaitījumos – par 12.98% un administrācijas izmaksās - par 5.44%. Izmaksu pieauguma tendences saglabājas

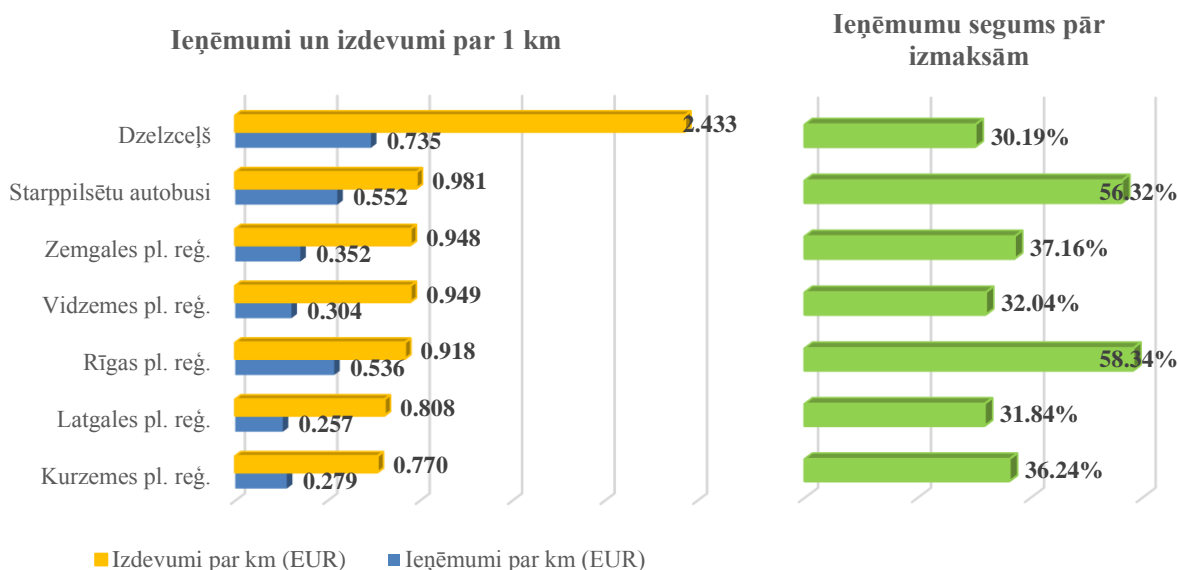
autoostu pakalpojumiem, analizējot vietējās nozīmes pārvadājumus (vidējais pieaugums 20.39%). Amortizācijas atskaitījumu un procentu maksājumu pieaugums, un remontizmaksu samazinājums liecina par to, ka autobusu pārvadājumos arvien aktīvāk tiek iesaistīta jauna tehnika, kas paaugstina sniegtā sabiedriskā transporta pakalpojumu kvalitāti (skatīt attēlu Nr.2).

Dzelzceļa pārvadājumos izmaksas ir samazinājušās par 2.42%. Līdzīgi kā autobusu pārvadājumos arī dzelzceļa pārvadājumos, samazinās energoresursu izmaksas par 10.58%, remonta un rezerves daļu izmaksas - par 50.62%, bet par 9.45% palielinās izmaksas, kas saistītas ar personālu, par 20.87% - administrācijas izmaksas un par 22.98% - amortizācijas atskaitījumi. Dzelzceļa pārvadājumos izmaksu izmaiņas ir saistītas arī ar to, ka AS "Pasažieru vilciens" no 2015.gada aprīļa pilnībā pārņēmis motorvagonu ritošā sastāva uzturēšanas un remonta funkcijas no AS "VRC Zaslauks".

Saskaņā ar Autotransporta direkcija aprēķiniem, piemērojot 2012.gada 15.maija Ministru kabineta noteikumu Nr.341 „Kārtība, kādā nosaka un kompensē ar sabiedriskā transporta pakalpojumu sniegšanu saistītos zaudējumus un izdevumus un nosaka sabiedriskā transporta pakalpojuma tarifu” 1.pielikuma metodiku „Maksimālo kompensējamo izmaksu noteikšanas kārtība”, reģionālos nozīmes pārvadājumos ar autobusiem pārvadātāju izdevumi par 2015.gada 1.pusgadu ir samazināmi par aptuveni 631 167.95 EUR, tādējādi samazinot no valsts budžeta kompensējamo zaudējumu apmēru.

Attēls Nr.3

Faktiskie izdevumu un ieņēmumu rādītāji 2015.gada 1.pusgadā pa reģionāliem starppilsētu nozīmes pārvadājumiem (dzelzceļš un pārvadājumi ar autobusiem) un plānošanas reģionu teritorijās veiktajiem reģionālajiem vietējās nozīmes pārvadājumiem

Atbilstoši attēlam Nr.3 ir redzams, ka vietējos pārvadājumos ar autobusiem biļešu ieņēmumu segums pār izmaksām vidēji sastāda tikai 42.86%, kā rezultātā 57.14% no kopējiem zaudējumiem kompensē valsts budžets. Savukārt attiecībā uz dzelzceļa pārvadājumiem, ja aplūko tos bez dzelzceļa infrastruktūras izmaksu komponentes, tad kopējie izdevumi par 1 km sastāda 1.043 EUR un ieņēmumu segums pār izmaksām sastāda 70.41%.

4. PASAŽIERI

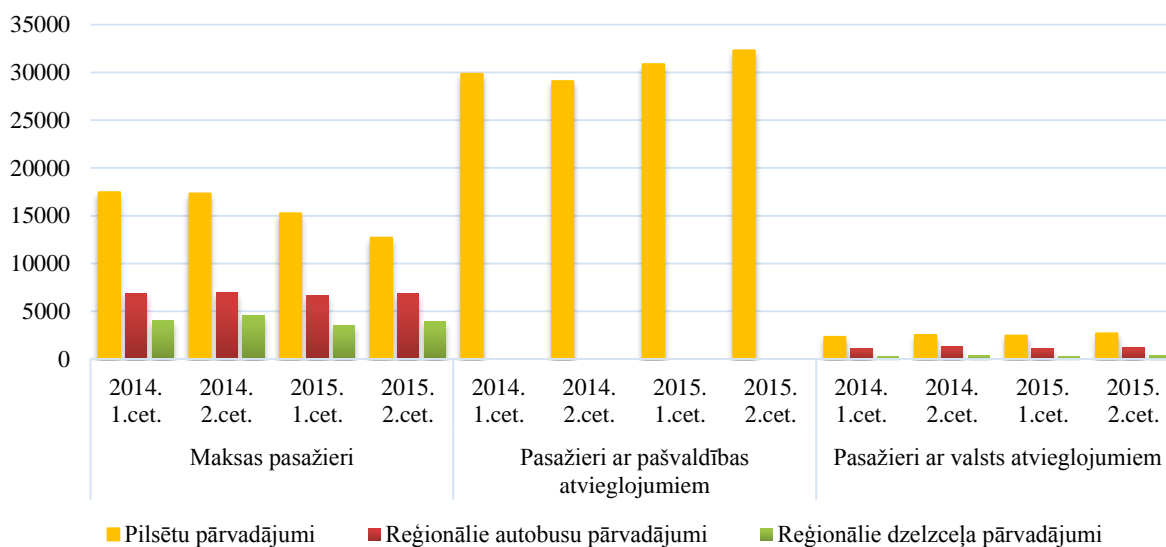
Salīdzinot 2015.gada 1.pusgada datus ar 2014.gada 1.pusgadu, reģionālos autobusu maršrutos par maksu pārvadāto pasažieru skaits ir samazinājies vidēji par 3.75% un pilsētas nozīmes maršrutos par maksu pārvadāto pasažieru skaits ir samazinājies par 19.7%. Dzelzceļa

pārvadājumos pasažieri par samaksu ir sarucis par 12.9%, bet šos statistikas datus nevar uzskatīt par objektīviem, jo AS „Pasažieru vilciens” 2014.gada 1.pusgadā veica pārvadājumus Rīgas pilsētas teritorijā, kur daļa pasažieru tika uzskaitīta divkāršā apmērā.

Pasažieru skaita samazinājuma iemesli reģionālajos pārvadājumos tiek vērtēti ar kopējām iedzīvotāju skaita izmaiņām un labklājības līmeņa paaugstināšanos, kad pārvietošanās tiek nodrošināta ar citiem transporta veidiem (pārsvarā vieglais transports), kā arī 2015.gada 1.pusgadā jāņem vērā ēnu ekonomikas sekas, kas tiek realizēta no neregulāro pārvadātāju puses. Turklāt, tā kā daļa iedzīvotāju darba vietas nodrošinājuma gadījumā ir mainījušas arī dzīvesvietu no perifērijas uz pilsētām, tad arī ar šo ir skaidrojamas pasažieru skaita izmaiņas starp pārvadājumu veidiem. To apliecina arī vidējā pārvadājuma attāluma izmaiņas reģionālos pārvadājumos, kur starppilsētu pārvadājumos ar autobusiem 2014.gada 1.pusgadā vidējais pārvadājumu attālums bija 66.82 km, bet 2015.gada 1.pusgadā tas samazinājies līdz 65.27 km, un vietējos pārvadājumos ar autobusiem 2014.gada 1.pusgadā – 17.5 km, bet 2015.gada 1.pusgadā – 16.34 km.

Attēls Nr.4

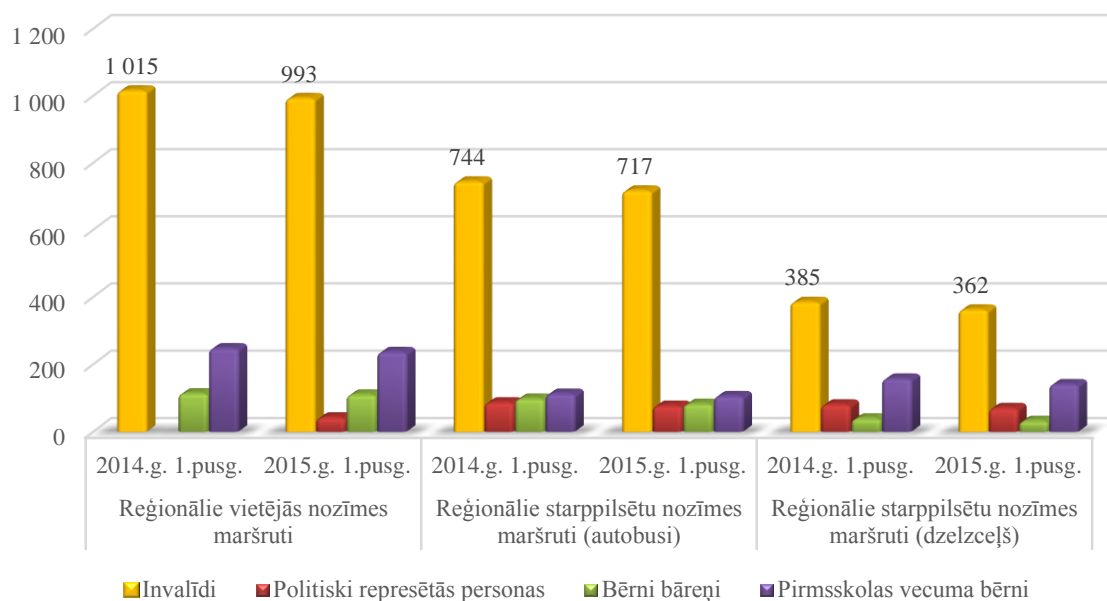
Kopējās pasažieru skaita izmaiņas (tūkst.pasažieri)

Salīdzinot 2015.gada 1.pusgada datus ar 2014.gada 1.pusgadu, kopējais pasažieru skaits, kam ir tiesības izmantot sabiedrisko transportu bez maksas, ir pieaudzis par 6.52%. Analizējot reģionālās nozīmes pārvadājumos pārvadātās personu kategorijas, pirmsskolas vecuma bērnu skaits samazinājies par 6.7%, bērni bāreņi par 10.39% un invalīdu skaits – par 3.37%. Vienīgā kategorija, kurai 2015.gada 1.pusgadā vērojams pieaugums, ir politiski represētās personas – par 12.84% – sakarā ar to, ka no 2015.gada 1.februāra minētās kategorijas braukšanas maksas atvieglojumus var izmantot arī vietējās nozīmes maršrutu tīklā.

Pilsētas pārvadājumos pārvadāto invalīdu skaits ir pieaudzis par 5.93%, kā arī ir pieaudzis par 7.09% to pārvadāto pasažieru skaits, kas saņem republikas pilsētu pašvaldību piešķirtos braukšanas maksas atvieglojumus.

**Ar valsts noteiktiem braukšanas maksas atvieglojumiem pārvadāto pasažieru skaits
2015.gada 1.pusgadā un 2014.gada 1.pusgadā (tūkst. pasažieri)**

Kompensējamo zaudējumu apmērs par personu, kuras ir tiesīgas izmantot valsts noteiktos braukšanas maksas atvieglojumus sabiedriskajā transportā, pārvadāšanu ir palielinājies sevišķi par invalīdu pārvadāšanu – vismaz par 21.17%, kam par iemeslu ir Rīgas pilsētas braukšanas maksas (tarifu) palielinājums. Savukārt parējās kategorijās kompensācijas apmēri samazinās – politiski represētām personām samazinājums ir 0.42%, bērniem bāreņiem – 12.04% un pirmsskolas vecuma bērniem – 7.20%.

Tabula Nr. 5

Informācija par 2015.gada 1.pusgadā pārvadātajām pasažieru kategorijām, kuras ir tiesīgas izmantot sabiedrisko transportu bez maksas

Pasažieru kategorija	Pasažieru skaits	Zaudējumi (EUR)
Invalīdi	7 214 195	7 574 801
Politiski represētās personas	146 565	295 434
Bērni bāreņi	223 763	350 207
Pirmsskolas vecuma bērni	482 020	642 293
KOPĀ:	8 066 543	8 862 735